

Sooleparasiitide DNA paneel roojas

Immuunanaluüsi osakond

Giardia lamblia DNA	St-G lamblia DNA
Cryptosporidium hominis, Cryptosporidium parvum DNA	St-C hominis, C parvum DNA
Entamoeba histolytica DNA	St-E histolytica DNA

Kõikide paneelis loetletud patogeenide DNA-d määratakse üheaegselt samast proovimaterjalist ning eraldi analüüse tellida ei ole võimalik.

Ägedat sooleinfektsiooni võivad põhjustada viirused, bakterid ja algloomad. Haigust peaks kahtlustama, kui patsiendil tekib äge kõhulahtisus (rooja konsistentsi muutumine ja roojamise sagenemine üle kolme korra päevas) ja iiveldus/oksendamine.

Uuritav materjal, selle võtmine, saatmine ja säilitamine

Proovinõu	Steriilne roojatops
Analüüstiav kogus	2–5 mL pehmet või vedelat väljaheidet
Säilivus	Roe toatemperatuuril kuni 24 tundi, +4 °C viis päeva

Analüüsi tegemise aeg: tööpäeviti

Analüüsimeetod: reaalaaja polümeraasi ahelreaktsioon (PCR)

Vastuse vorm: positiivne/negatiivne

Näidustus ja kliiniline tähendus

Kõhulahtisuse põhjuse selgitamine.

Giardia lamblia on algloom, kes parasiteerub inimese seedetraktis. Giardiaas on fekaaloraalne infektsioon, nakatumine toimub kontamineeritud toidu, vee või otsese ülekande kaudu. Sageli nakatatakse reiside ajal. Inkubatsiooniaeg on 1–3 nädalat, ägedat faasi iseloomustab kõhuvalu, kõhulahtisus, kõhupuhitus, spasmid, iiveldus ja oksendamine. Krooniline faas võib olla nii ägeda infektsiooni jätkuks kui ka haiguse esmatunnuseks, väljaheide on puderjas, kaasuvad kõhuvalu, kõhupuhitus, spasmid, iiveldus ja oksendamine ning kaalulangus. Giardiaas võib kulgeda ka asümptomaatiliselt või väheste haigusnähtudega.

Cryptosporidium parvum ja *Cryptosporidium hominis* on kogu maailmas levinud rakusisesed sooleparasiidid. Nakatumine toimub fekaal-oraalsel teel. Nad põhjustavad krüptosporidioosi, mille haigusnähtudeks on vesine kõhulahtisus, kõhuvalu, isutus, iiveldus ja oksendamine ning mõnikord ka palavik. Sümptomid võivad kesta mõni päev, aga ka üle kuu. Infektsioon võib kulgeda ka sümptomiteta. Kasvavaks probleemiks on patogeenide poolt põhjustatud krooniline kõhulahtisus AIDSi-haigetel ja teistel immuunpuudulikkusega inimestel.

Entamoeba histolytica on jämesoole infektsiooni põhjustav amöök. Tekitab amöobiaasi ehk amööbdüsenteeriat, mis on fekaaloraalne infektsioon. Amöök levib saastunud toidu ja joogiveega. Nakkus on sageli asümptomaatiline. Sümptomite tekkimisel on nendeks enamasti kerge kuni raske kõhulahtisus ja puhitus. Haiguse püsimine võib viia kaalulanguse ja väsimuseni. *Entamoeba histolytica* nakkus võib muutuda invasiivseks ja põhjustada kudede hävimist ja maksaabtsesse.

Riin Tamm, Krista Lõivukene

Vt ka: Sooleviiruste RNA/DNA paneel roojas
Soolebakterite DNA paneelid roojas